

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

¹ Національний авіаційний університет

Анотація: У статті досліджено нинішній стан діджиталізації бізнес-середовища в Україні та запропоновано перспективи застосування інформаційних технологій для розвитку бізнесу.

Ключові слова: інформаційні технології, бізнес-середовище, нейромережі, діджиталізація.

Abstract: The article examines the current state of digitalization of the business environment in Ukraine and offers prospects for the use of information technologies for business development.

Keywords: information technologies, business environment, neural networks, digitalization.

Рушійною силою сучасного бізнесу та його ефективного просування є діджиталізація. Це сфера, що визначає сутність трансформацій у середині країни – для добробуту, праці, творчості й навчання. Вітчизняні підприємства отримують більш ширші можливості долучатися до світових ланцюгів доданої вартості. Малий та середній бізнес зможе впроваджувати нові бізнес моделі та отримає доступ до інструментів покращення операційної ефективності. Державний апарат стане більш гнучким та ефективним, спростивши життя громадам й бізнесу.

Зазвичай, країни, які активно розвивають цифрову економіку, показують вищі показники економічного зростання. Україна успішно впроваджує діджиталізацію, що не одноразово було відмічено європейськими країнами та являє собою певний перехід від індустріальної епохи й аналогових технологій до епохи знань й творчості, що характеризуються цифровими технологіями та інноваціями у цифровому бізнесі.

Ініціатива *ЕС EU4Digital* підтримує програму цифрових реформ в Україні, пропонуючи ряд заходів по просуванню ключових сфер цифрової економіки й суспільства відповідно до норм й практики *ЕС*, щоб забезпечити економічне зростання, створити більше робочих місць, поліпшити життя людей й допомогти бізнесу [1].

Вже зараз населення країни може використовувати «цифрову державу в смартфоні», загрузивши мобільний додаток «Дія», щоб отримувати якісні державні, соціальні послуги та повноцінний доступ до цифрової інфраструктури. Це скорочує час надання послуг, прибирає корупційну та бюрократичну складову і створює багато додаткових зручностей, насамперед: особисті реєстраційні документи завжди під рукою, можна записуватись та отримувати послуги державних та комерційних установ віддалено через смартфон, розраховуватись у магазинах та транспорті навіть не карткою, то вже вчорашній день, а самим смартфоном (якщо є функція *NFC*), переглядаючи *Вікіпедію* та навчаючи своїх дітей, показуючи тварин, їх можна не лише оживити та навіть перемістити у своє помешкання. Вже дистанційно можна не тільки навчатися, але й з використанням «віртуальної реальності»: переміщатися країнами, відвідувати музеї, відомі бібліотеки, куди до сьогодні у людей не було доступу, замовлювати їжу, здійснювати перегляд фільмів у кінотеатрі та багато інших прогресивних рішень та можливостей.

Діджиталізація вигідна, перш за все, торговельним підприємствам й банківським установам. «Наскрізні технології» (роботизація, технологія блокчейна, нейромережі, штучний інтелект, квантова віртуальна й доповнена реальність) призводять до оптимізації виробництва, роботизації та віддаленого контролю [2].

Українські бізнесмени та підприємці все більше впроваджують діджиталізацію у свої бізнес-процеси. Вже зараз, щоб відкрити підприємство потрібен тільки смартфон та цифровий підпис для оформлення необхідних документів та дозволів. Касові апарати, вибір товарів (навіть віртуальні примірочки), замовлення, оплата, продаж, обмін, доставка та багато іншого – вже у смартфоні, також паперові документи відходять на задній план, все більше використовують їх в електронному вигляді, віддалені та віртуальні офіси, навіть співробітники не встаючи з дивану можуть працювати та спілкуватися з колегами. Для великого бізнесу з впровадженням цифровізації відкриваються великі можливості для інтеграції з іншими країнами, економіками та бізнес-структурами. Від обробки земельних ділянок, збору врожаю, виготовлення будь яких матеріалів та товарів, до впровадження нових логістичних ланцюгів без втручання людей («відсікання» людського ресурсу), штучний

інтелект все більше входить у наше повсякденне життя та допомагає вдосконалювати та полегшувати багато різноманітних процесів.

Участь у тендерах, аукціонах, оформлення необхідних бізнес документів, бухгалтерська звітність завдяки цифровізації стає більш прозорою та доступнішою. Наразі, під час війни в Україні бізнесмени, які знаходяться за кордоном за допомогою цифровізації бізнесу можуть продовжувати працювати та підтримувати економіку країни.

Однак, як і будь які прояви прогресу, діджиталізація потребує постійного контролю і має оборотну сторону «медалі», а саме й певні негативні ознаки.

Якщо діджиталізовані процеси постійно не модернізувати, перевіряти та контролювати це може призвести до багатьох помилок та незворотних бізнес-процесів, особливо якщо помітити це не своєчасно. Наприклад, повністю автоматизована лінія виготовлення кисломолочної продукції. Якщо стався збій, цього ніхто не побачив, відбувається рецептурна зміна, чи порушення температурного режиму – це призводить до виготовлення повністю непридатного до вживання продукту, іноді навіть робить його небезпечним для життя та здоров'я.

До числа основних ризиків і загроз діджиталізації слід віднести таке: руйнація застарілої системи виробництва й розподілу матеріальних благ; можливість концентрації влади на ринку й посилення монополій; захоплення нових ринків транснаціональними корпораціями; дестабілізація грошово-кредитної системи; наростання залежності від компаній-лідерів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій; скорочення й ліквідація робочих місць; втрата контролю якості та безпечності виготовлення продукції; залежність від інтернету та електроенергії (будь які зміни можуть призводити до помилок); відсутність емоційно чуттєвого контакту в сфері обслуговування; обмежена кількість функціоналу в межах прописаної програми; відсутність творчого елемента; зменшення функції мислення у людини тощо [2].

Серйозну стурбованість викликає й можливість встановлення загального контролю над громадянами за допомогою цифрових технологій, коли з'являється можливість відстежувати: кожен крок, дію, слово людини, а в подальшому - і його думки [3].

Кожний користувач ПК чи смартфону так звикає до того що його помилки у написанні, чи розрахунках виправляють різні програмні дивайси, що навіть перестають інколи думати над правильним написанням слів, такі й подібні речі підтверджують що процес діджиталізації, як й інші прогресивні відкриття допомагають і спрощують життя людини, однак розумом й обережність є наріжним каменем їх використання.

Хоча загрози різкого зростання чисельності безробітних внаслідок діджиталізації сильно перебільшені й вони легко можуть бути нейтралізовані продуманою державною політикою, проте до цього часу саме вона, а не цифрова революція була головною причиною ліквідації мільйонів робочих місць і деградації людського капіталу [2].

Тому, тільки прогресивна судова та контролююча система, сильна влада, що піклується про розвиток своєї країни та громадянського суспільства, здатна ефективно впроваджувати, врегульовувати й контролювати зростаючий темп загальної діджиталізації в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бочарова Ю.Г., Чернега О.Б., Кожухова Т.В. Діджиталізація та цифрові трансформації в ЄС. *Економіка і організація управління*. 2021. № 2 (42). С. 6-19.
2. Білявська Ю., Микитенко Н., Шестак Я. Кібербезпека та захист інформації під час пандемії COVID-19. *Міжнародний науково-практичний журнал "Товари і ринки"*. 2021. № 1. С. 34-46.
3. Білявський В.М., Шуліковська К.В. Основні аспекти формування ефективної кадрової політики сучасних підприємств. *Науковий журнал Підприємництво та інновації*. 2022. Вип. 25. С. 33-40.

Петриченко Андрій Миколайович, магістрант, Національний авіаційний університет, Київ, e-mail: valentyn.biliavskyi@npp.nau.edu.ua

Білявський Валентин Миколайович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, Національний авіаційний університет, Київ, e-mail: valentyn.biliavskyi@npp.nau.edu.ua

Petrychenko Andrii M., master's student, National Aviation University, Kyiv, e-mail: valentyn.biliavskyi@npp.nau.edu.ua

Biliavskyi Valentyn M., PhD, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management of Foreign Economic Activities of Enterprises, National Aviation University, Kyiv, e-mail: valentyn.biliavskyi@npp.nau.edu.ua